

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33741
Nom	Pràcticum I. Coneixement de contextos socioeducatius
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2019 - 2020

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1307 - Grau de Pedagogia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	2	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1307 - Grau de Pedagogia	86 - Prácticas externas	Pràct. Externes

Coordinació

Nom	Departament
HORCAS LOPEZ, VICENT	100 - Didàctica i Organització Escolar

RESUM

El Pràcticum de la titulació de grau en Pedagogia es desenvolupa en dos mòduls: el Pràcticum I. *Coneixement de Contextos Educatius*, i el Pràcticum II. *Estudi i intervenció de contextos socioeducatius* amb plantejaments, durada i objectius diferents.

Específicament, l'objectiu central de les Pràctiques Externes és formar al i la estudiant en la intervenció en contextos educatius a partir de l'observació, anàlisi i participació en situacions professionals reals, sota la tutela d'un o una professional. Aquests aspectes es concreten en:

- Observar la realitat de la Pedagogia en el centre o al lloc de pràctiques, analitzant els trets a partir de les orientacions rebudes al respecte.
- Estudiar els diferents rols i funcions del pedagog i la pedagoga en l'àmbit que hagi triat.
- Col·laborar amb els i les professionals dels centres de pràctiques en les activitats que es realitzen.
- Analitzar les experiències observades als centres de pràctiques.
- Mantenir contacte entre els tutors/es de pràctiques i els tutors/es de la facultat, així com amb altres companys/es que estiguin realitzant les Pràctiques Externes.
- Contrastar la legislació vigent del context socioeducatiu amb la realitat viscuda al centre de pràctiques.

- Relacionar els aprenentatges teòrics i pràctics rebuts a través de les diferents assignatures amb les vivències i experiències educatives.
- Sistematitzar aquesta vivència integral en una memòria, un text, un relat, etc., una vegada finalitzat el període de pràctiques.
- Intervenir en els processos socioeducatius que es desenvolupen en els centres de pràctiques, col·laborant amb els i les professionals.
- Avaluar les intervencions realitzades amb les informacions a què es tindrà accés des del centre.
- Reflexionar sobre el rol del i de la professional de la Pedagogia en els centres de Pràctiques.

El Pràcticum s'organitza entorn de l'experiència de treball al centre de pràctiques i ocupa el major part del temps: fins a **80 hores, en el cas del Pràcticum I**. El volum de treball d'aquest mòdul es centra en la presencialitat del i la estudiant al centre de pràctiques.

La preparació, el seguiment i l'anàlisi de l'experiència ocupa el temps restant, que s'estructurarà, al voltant d'activitats d'orientació i activitats inicials de contacte amb el tutor/a de la Facultat i el tutor/a extern, de gestió, en l'anàlisi grupal de l'experiència a través de les reunions i dels seminaris amb els tutors/es i l'elaboració de la memòria, com a treball individual.

El Pràcticum I es realitza en segon curs. La gestió i plantejament inicial es realitza durant el primer quadrimestre; el període de treball en el centre extern, es desenvolupa al mes de **febrer**, excepte en aquells casos que, per la particularitat del centre de pràctiques, convinga un altre període de temps, així com les activitats de seguiment i elaboració de la Memòria.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Cal haver superat almenys 30 crèdits de la titulació

COMPETÈNCIES

1307 - Grau de Pedagogia

- Saber detectar necessitats i situacions que requerisquen la intervenció del professional.
- Saber identificar els recursos útils que permeten dur a terme aquesta intervenció.
- Saber gestionar les diferents relacions amb el client.
- Prendre contacte amb els aspectes rutinaris i menys atractius de la professió.
- Prendre consciència del component ètic i dels principis deontològics de l'exercici de la professió.
- Saber aplicar i desenvolupar aquesta intervenció.

- A d q u i r i r a p t i t u d s p r o f e s s i o n a l s i d ò n i e s .
- D e s e n v o l u p a r h a b i l i t a t s d e c o o p e r a c i ó a m b a l t r e s p r o f e s s i o n a l s .

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Els coneixements, les destreses i les habilitats en el mòdul de Pràcticum inclouen dues parts fonamentals:

ü El treball al centre de pràctiques des de criteris professionals.

ü L'anàlisi, la reflexió crítica i la presentació estructurada d'aquest treball, des dels coneixements adquirits al llarg de la carrera.

Concretament, les habilitats i les destreses interessades en tots dos nuclis de treball són, principalment, les següents:

- El treball al centre de pràctiques:

ü Integració a l'equip de treball.

ü Participació.

ü Responsabilitat i professionalitat.

ü Iniciativa i capacitat de treball autònom.

ü Capacitat crítica.

- L'anàlisi d'aquest treball:

ü Adequació als objectius específics de cada Pràcticum.

ü Claredat i estructuració de la presentació de les dades i de la informació requerida.

ü Claredat, aprofundiment i estructuració de l'anàlisi i la reflexió sobre les pràctiques realitzades, a partir de les aportacions teòriques revisades durant la carrera (les assignatures i la seua aportació) i la documentació específica revisada durant el Pràcticum.

ü Claredat, aprofundiment i estructuració de l'anàlisi i la reflexió sobre el rol i el perfil professional del pedagog en l'àrea de treball, i sobre el desenvolupament d'aquestes competències al llarg del Pràcticum.

ü Redacció, documentació, argumentació, rigor conceptual i ús adequat del vocabulari específic de la disciplina.

ü Revisió crítica del treball realitzat.

ü Sistematització i estructuració de les presentacions als grups de treball, en cas de realitzar-se.

ü Organització, presentació i ortografia.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Els continguts per treballar en aquest mòdul estan vinculats als deu àmbits d'intervenció en què se estructura la funció del pedagog i que serveixen per sistematitzar els programes de treball que es realitzen als centres de pràctiques. Aquests àmbits shan pres del Llibre Blanc d'Educació de IANECA (2005):

1. Supervisió, direcció, gestió de centres, innovació educativa i formació del professorat
2. Educació en l'àmbit adult
3. Immigració, interculturalitat i multiculturalitat
4. Educació, tecnologies i mitjans de comunicació
5. Educació i empresa
6. Educació ambiental
7. Prevenció educativa
8. Educació especial i atenció a la diversitat
9. Gestió cultural
10. Orientació, diagnòstic i assessorament educatiu

Informació complementària a:

<http://www.uv.es/uvweb/filosofia-educacion/ca/estudis-grau/graus/oferta-graus/Pràcticum/pedagogia-1285852809422.html>

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràctiques externes		100
Realització de Pràctiques externes	80,00	0
TOTAL	80,00	

METODOLOGIA DOCENT

A partir de la reflexió individual i grupal sobre les pràctiques, i aprofundint sobre les seues claus, l'estudiant ha d'elaborar individualment una Memòria de pràctiques.

La Memòria de pràctiques ha de ser el resultat de la reflexió del i la estudiant sobre el treball realitzat i les circumstàncies en què es desenvoluparà. Per realitzar-la, necessitarà demanar informació sobre el centre de pràctiques al tutor o tutora del centre, un aspecte que ha de fer tot respectant la confidencialitat sobre la informació obtinguda.

Més avall es presenta l'esquema orientatiu sobre els diferents apartats en què s'ha de basar l'elaboració de la Memòria per al Pràcticum II, que en tot cas concretarà cada tutor/a de pràctiques de la Facultat en funció de l'activitat realitzada als diferents llocs de pràctiques. En tot cas, la Memòria de Pràctiques és un treball universitari, on s'arreplega la tasca realitzada en els 25 crèdits assignats. Es demanen, en tot cas, les exigències habituals en aquests treballs respecte a estructura (índex, paginació, bibliografia, tractament dels annexes) i redacció (citació, claredat i correcció ortogràfica del treball).

Memòria de pràctiques. Pràcticum I

Bloc 1: Dades d'identificació del centre de pràctiques

- Denominació, adreça, telèfon, fax, correu electrònic.
- Tipus de centre, institució de què depèn, règim econòmic, normativa legislativa que en regula l'activitat.
- Director/a del centre, tutor/a de pràctiques; altre personal.
- Programes i projectes que es realitzen des del centre de pràctiques.
- Activitat fonamental i horari del centre. Ubicació dins les àrees de actuació descrites en el document marc del Pràcticum.
- Equip de treball: professionals, funcions, metodologia de treball.
- Usuaris del centre: tipologia, edat i freqüència d'assistència.

Bloc 2: Treball realitzat per la i el estudiant

- Descripció i justificació, si és el cas, de l'horari de pràctiques del i la estudiant.
- Programa, projecte o àrees de treball en què ha intervingut i descripció de les activitats realitzades habitualment, assenyalant el nivell de responsabilitat assumit en el seu desenvolupament (observació, col·laboració).
- Comentari sobre les condicions de realització del Pràcticum: nivell de comunicació i facilitat/dificultat d'accés al tutor/a del centre, possibilitat d'accedir a la informació, circumstàncies especials, etc.
- Valoració del treball realitzat i de les possibilitats observades per el i la estudiant sobre el centre o la institució com a centre de pràctiques.

Bloc 3: Reflexió sobre la intervenció dels pedagogs i les pedagogues en l'àrea d'intervenció del centre de pràctiques

En aquest bloc se sol·licita que, a partir de la realitat viscuda al centre de pràctiques, el i la estudiant reflexione sobre el treball de pedagog/a en aquest camp, la seua imatge, les seues possibilitats d'actuació, les limitacions o les dificultats que hi troba, l'ajuda que rep o podria rebre d'altres persones o institucions, així com les seues pròpies propostes i reflexions per a la millora, si és el cas.

AVALUACIÓ

Entenem les pràctiques com un procés formatiu i d'aprenentatge en el que es posen en joc diverses competències professionals, hi ha uns criteris obligatoris que són condició **necessària** per a superar el mòdul de pràcticum. Aquests són:

- Assistència a reunions o seminaris sobre les pràctiques.
- Puntualitat i assistència al centre de pràctiques.
- Comportament i actitud professional.
- Presentació de la memòria i altres documentes en els terminis establerts.

Cada tutor/a avalua individualment els i les estudiants assignats al mòdul de Pràcticum. L'avaluació inclou aquests elements:

- Valoració del tutor/a del centre de pràctiques:

És la persona que s'ha responsabilitzat de la tutorització directa de l'estudiant en pràctiques i en pot aportar una valoració fiable, tot considerant criteris com ara la participació del i la estudiant, la integració a l'equip de treball, la professionalitat i responsabilitat, la iniciativa... Aquesta valoració es realitza mitjançant:

- ü El qüestionari d'avaluació
- ü Les entrevistes de l'estudiant amb el tutor/a del centre de pràctiques.

- Memòria:

En el Pràcticum és tan important el treball realitzat al centre com la reflexió que fa el i la estudiant a partir d'aquest. Tots dos es presenten en la Memòria del Pràcticum, que és el document de treball fonamental d'aquest mòdul. En aquest dossier s'inclouen l'estructura i els epígrafs claus de la Memòria, que poden ser matisats per cada tutor/a. Els criteris fonamentals per a la correcció de la Memòria són els següents (matisats, si és convenient, per cada tutor/a):

- ü Claredat i estructuració de la presentació de les dades i de les informacions requerides.
- ü Claredat, argumentació i estructuració de l'anàlisi i la reflexió sobre les pràctiques realitzades.
- ü Claredat, aprofundiment i estructuració de l'anàlisi i la reflexió sobre el rol del pedagog/a en l'àrea de treball i sobre les aportacions teòriques revisades durant la carrera (les assignatures i la seua aportació).

ü Adequació als objectius específics del Pràcticum I o II.

ü Organització, presentació i ortografia.

ü Redacció, documentació, argumentació, rigor conceptual i ús adequat del vocabulari específic de la disciplina.

ü Autoavaluació del i la estudiant: El i la estudiant coneix el seu treball al centre de pràctiques, la seua implicació i resposta, en funció de la situació específica que hi ha trobat. Li demanem una valoració de les seues pràctiques en funció dels criteris següents:

- Responsabilitat i professionalitat.
- Actitud.
- Autonomia.
- Integració a l'equip de treball
- Participació en seminaris i en les activitats pròpies del centre de pràctiques.

- Valoració del tutor/a de la Facultat:

El treball de seguiment i de reflexió realitzat pel tutor/a de la Facultat li ofereix criteris per emetre la seua pròpia valoració de les pràctiques realitzades per el i la estudiant. Aquesta valoració es construeix principalment sobre els criteris següents:

ü Assistència i participació a les reunions i als seminaris de seguiment.

ü Valoració de les pràctiques, en funció de les entrevistes amb el tutor/a i les visites al centre (participació del i la estudiant en el centre, integració en l'equip de treball, treball autònom, professionalitat...).

ü Participació en seminaris d'eixides professionals i exposició de treballs en Jornades de experiències en les pràctiques

- Participació i seminaris:

ü Assistència a reunions, tutories i seminaris.

ü Realització d'activitats (anàlisi de documents, elaboració d'informes, exposició oral ...).

ü Exposició pública de activitats i experiències o la memòria final en les jornades organitzades per la Comissió de pràctiques..

La puntuació final del Pràcticum es responsabilitat del tutor/a acadèmic que la construeix a partir d'aquestes tres valoracions:

ü Informe del tutor/a del centre de pràctiques

ü Valoració de la Memòria

ü Assistència a tutories participació i seminaris

La valoració del tutor/a del centre de pràctiques s'ha de realitzar amb els instruments que la comissió de pràctiques posarà a disposició en l'aula virtual.

Hi ha **dues situacions** que poden comportar **la no-superació del Pràcticum**, que impliquen:

- Si el període de pràctiques s'ha desenvolupat correctament, però la realització de la Memòria és incorrecta o deficient, el i la estudiant ha de repetir-la i presentar-la al tutor/a de la Facultat per a la segona convocatòria.
- Si l'informe del centre de pràctiques, corroborat pel tutor/a de la Facultat, és negatiu i indica problemes importants en el desenvolupament de les pràctiques, el i la estudiant haurà de repetir tot el període de pràctiques el curs següent. Així mateix, el incompliment de les hores de pràctiques es motiu de no superació del pràcticum.

Procediment Matrícula d'Honor del Pràcticum de Pedagogia

La concessió de Matrícula d'Honor es competència de la Comissió de pràctiques de la titulació. Cada tutor/a que considere que un o una estudiant pot ser candidat/a a Matrícula d'Honor presentarà a la comissió **un escrit raonat** proposant al o la estudiant i adjuntarà una **còpia de la memòria de pràctiques**.

- Per a la concessió de la MH, i sense ser un requisit obligatori, es valorarà la participació del candidat o la candidata en la jornada d'experiències de pràctiques.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Alfaro, I. (2006). Seminarios y talleres. En de Miguel (coord.) Metodologías de enseñanza y aprendizaje para el desarrollo de competencias. Madrid, Alianza Editorial, pp. 53-81.
- Aneas, A. y Cid, A. (2010). La formación por competencias profesionales desde la transdisciplinariedad. Otra mirada a la docencia. en Educación Superior. En S. De la Torre y M.A Pujol, Creatividad e innovación. Enseñar con otra conciencia (pp. 227-241). Madrid: Editorial Universitas
- Barberá, M.A., Pérez Boullosa, A. y Chirivella, A. (2007). Programa de Evaluación de las Prácticas en Empresas (PAPE) de la Universitat de València. En Cid, A.; Raposo, M. y Pérez, A. (coords.): Buenas prácticas en el Practicum, Poio: Andavira, pp. 119-128.
- Cano, E. (2008). La evaluación por competencias en la educación superior. Profesorado. Revista de currículum y formación del profesorado, 12, pp. 1-16.
- Castrechini, A.; Armadans, I.; Aneas, A. (2013). ¿Cuáles competencias se desarrollan durante el Prácticum? Percepción de tutores y estudiantes. Comunicación. IV Congreso Internacional UNIVEST 2013. Estrategias hacia el aprendizaje colaborativo. Girona: ICE-Universitat de Girona.
- Costa, S., Novella, A., Pérez-Escoda, N., Venceslao, M., Forés, A., Usurriaga, J. y Freixa, M. (2011). Quadern de pràctiques del Tutor/a de la Universitat (curs 2011-2012). El pràcticum: espai per la

transferència de competències i el desenvolupament professional de l'Educador/a Social. Barcelona: Universitat de Barcelona.

Complementàries

- Freixa Niella, M., Novella, A. y Pérez-Escoda, N. (2012). Elementos para una buena experiencia de prácticas externas que favorece el aprendizaje. Barcelona: Octaedro.
- García Nieto, N. (2008). La función tutorial de la Universidad en el actual contexto de la Educación Superior. Revista Interuniversitaria de Formación de Profesorado, 22, pp. 21-48. [En línea] <http://redalyc.uaemex.mx/src/inicio/ArtPdfRed.jsp?iCve=27413170002>.
- García, E. (2006). Prácticas externas. En de Miguel (coord.) Metodologías de enseñanza y aprendizaje para el desarrollo de competencias. Madrid. Alianza Editorial, pp. 103-131. [En línea] <http://www.ugr.es/~recfpro/rev123COL1.pdf>
- Gavari, E. (Coord.) (2005). Estrategias para la observación de la práctica educativa. Madrid: Centro de Estudios Ramón Areces.
- Gobierno de España (sf). Estrategia Universidad 2015. Disponible en: http://www.redtcue.es/export/system/modules/com.tcue.publico/resources/DescargasTcue/estrategia_universidad_2015_univ.pdf
- Guerrero y López (2006). El prácticum en la formación de pedagogos ante la convergencia europea. Algunas reflexiones y propuestas de mejora. Revista de Educación, 341, 517-552.
- Martínez Figueira, E. y Raposo Rivas, M (2010). Funciones generales de la tutoría en el Practicum: entre la realidad y el deseo en el desempeño de la acción. Revista de Educación, 354, pp. 155-181. [En línea] http://www.revistaeducacion.mec.es/re354/re354_07.pdf

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern